

psané společenstvo s r. o., má býti aspoň z počátku jediným členem nového společenstva, o jehož příští zápis jde, což jest prý patrné ze stanov. Než stěžovatelka přehlíží, že nové družstvo se posud neustavilo, že tedy není možno již nyní tvrditi, že členem jeho aspoň z počátku bude jen ono družstvo, zvláště, když stanovy nic takového nepraví, naopak s přistoupením dalších členů v §§ech 3 a 6 výslovně počítají. Rejstříkový soud neměl tedy toho času ani možnosti, přezkoumati skutečný stav budoucího družstva posud neexistujícího, a bylo mu jen dle §u 2 zákona ze dne 10. prosince 1924, čís. 279 sb. z. a n. uvažovati o tom, zda stanovy příštího družstva odpovídají platným předpisům a zda stalo se usnesení společníků společnosti s ručením obmezeným ve smyslu §u 1 cit. zák. po zákonu, nebo podle společenské smlouvy. Náзору rekursního soudu jest tudíž ve směru svrchu uvedeném přisvědčiti. Než přes to bylo vyhověti návrhu stěžovatelčinu na zamítnutí žádosti za poznámku zamýšlené přeměny v obchodním rejstříku a to z těchto důvodů: Jak již uvedeno, náleží rejstříkovému soudu, by mimo jiné zkoumal, zda stanovy budoucího družstva odpovídají platným předpisům a má býti jeho rozhodnutí, pokud by nabylo právní moci, nezvratitelným podkladem pro zápis příštího družstva (§ 4 zák. čís. 279/24). Nejvyšší soud shledává, že ustanovení §§ 1 a 3 stanov odporují vízícímu předpisu §u 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. potud, pokud má býti účelem družstva také obchod výrobky cizími a námezdní zpracování neb čištění líhu cizího (§ 1 stanov), a pokud se mohou státi členy družstva fysické osoby bez obmezení (§ 3 stanov), tedy, i když se nezabývají výrobou líhu. Dle těchto ustanovení neobmezuje se již činnost družstva jen na podporu výdělku neb hospodářství vlastních členů, což předpokládá § 1 zákona čís. 70/73 ř. zák., nýbrž společenstvo stává se sdružením ryze kapitalistickým, poněvadž zisku z činnosti jeho mohou býti účastny i osoby, výrobou líhu se nezabývající. Nevyhovují tudíž stanovy po této stránce základním zásadám, vyplývajícím z pojmu družstva, a měla býti opověď již z tohoto důvodu zamítnuta.

Čís. 5541.

Otázku, zda žalobce o obnovu bez své viny nemohl v základní rozepři nové okolnosti a průvody uplatniti (§ 530 čís. 7 c. ř. s.), jest zkoumati a řešiti z moci úřední. Nové okolnosti a průvody, po nichž žalobce o obnovu začal pátrati teprve po vydání rozsudku, nelze uplatniti žalobou o obnovu dle §u 530 čís. 7 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1925, Rv I 1636/25.)

Žalobě o obnovu, pokud se dovolávala důvodu dle čís. 7 §u 530 c. ř. s., procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V základní rozepři, jejíž obnovy se žalobce domáhá, šlo již jen o zjištění, po jakou dobu Antonín Z., jako pojišťovací agent, byl na cestách v době od počátku srpna 1916 do konce září 1917, tedy po jakou dobu se nestraval v domácnosti žalobce Karla P-a. Podle toho měla býti totiž určena výše vzájemné pohledávky Karla P-a proti Antonínu Z-ovi. Žalobce opírá žalobu o obnovu o důvod Šu 530 čís. 7 c. ř. s. tvrdě, že teprve po vynesení konečného rozsudku první stolice ze dne 16. ledna 1923 i druhé stolice ze dne 12. září 1923 podařilo se mu zjistiti a naléztí nové důkazy o tom, že Antonín Z. ve sporné době pro pojišťovnu vůbec nestoval a žádného platu od ní neměl. Podle toho jde jak o nové skutečnosti, které jsou opakem skutečností tvrzených v původním sporu manželi Antonínem a Josefínou Z-ovými, tak o nové průvody, které žalobce teprve v žalobě o obnovu nabídl. Obnova z důvodu Šu 530 čís. 7 c. ř. s. je však přípustna jen tehdy, když strana bez své viny nemohla uplatniti nové skutkové okolnosti, nebo průvodní prostředky před koncem ústního jednání, po kterém byl vydán rozsudek první stolice. Okolnost, že tu takového zavinění není, jest zákonným předpokladem žaloby o obnovu z onoho důvodu asi tak, jako je »právní zájem« při žalobě určovací podle Šu 228 c. ř. s. zákonným předpokladem této žaloby. Soud musí tedy sám od sebe tuto otázku řešiti a není odkázán na námítky strany druhé. Jde to na jevo také z úvahy, že žaloba o obnovu jest mimořádným právním prostředkem, který má místo jen za předpokladů zákonem stanovených, takže nemůže záležeti na tom, zdali druhá strana námítku nedostatku některé ze zákonných podmínek učiniti chce, či nikoli. Není tudíž dovolatel v právu, tvrdě, že námítka žalovaných ve směru zavinění učiněná teprve v odvolacím spisu jest nepřipustnou novotou a že prý jest tu tedy dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s. (Viz k tomu Neumann Komentář k civ. soudn. řádu III. vydání str. 1555, Ott »Soustavný úvod ve studium civ. soudn. řádu« III. str. 141 a Hora »Čsl. civilní právo procesní« III. str. 144). První soud otázky nedostatku zavinění vůbec neřešil, ač ji — jak již řečeno — z moci úřadu řešiti měl. Protože však jde o otázku právní, mohou ji řešiti také vyšší soudy, mají-li jen potřebný skutkový podklad, jsou-li tu tedy potřebné skutkové okolnosti již zjištěny, nebo nesporny. Tak tomu v souzeném případě. Nutno přisvědčiti odvolacímu soudu, že podle zjištěného, po případě nesporného skutkového děje, mohl žalobce Karel P. při náležité opatrnosti a péči o řádné vedení sporu již v základní rozepři přednésti skutečnosti a průvody, které uplatňuje teprve v žalobě za obnovu. Žalobce ani nepopírá, že věděl, že Antonín Z. byl pojišťovacím agentem u pojišťovací společnosti »K.«. Jde to ostatně na jevo také z firmy otištěné na dopisech ze dne 16. května a 20. května 1918, které sám žalobce již v základní rozepři předložil. Jeho odpůrci tvrdili již při ústním jednání dne 10. června 1922, že Antonín Z. byl každého týdne po tři až čtyři dny na cestách, nabídli o tom důkazy a byli o této okolnosti při posledním ústním jednání dne 16. ledna 1923 také jako strany vyslechnuti. Měl tedy žalobce v mezičase dosti času, správnost tohoto tvrzení přezkoumati, po průvodních prostředcích o odvodu pátrati a dotýčný přednes ještě v řízení před první stolicí učiniti. Tu pak ovšem bylo na snadě obrátiti

se v první řadě o informaci na pojišťovnu »K.«, o jejíhož zaměstnance šlo. Dovolatel snaží se věc vylicíti tak, jakoby jen čistou náhodou byl se o nových skutečnostech a průvodech dozvěděl. Ale to odporuje spisům a sice trestním spisům a z nich při ústním jednání dne 18. října 1924 přečteným výpovědím svědků, z nichž jeden udal, že na podzim 1923 obrátil se na něho žalobce při rozhovoru s dotazem, zda by mu mohl vyšetřiti a druhý udal, že loňského roku a letos (1923—1924) vyhledal ho stavitel P. a dotazoval se I kdyby tedy žalobce nebyl se o své újme obrátil na některého a zejména vedoucího úředníka »K.«, což bylo nejjednodušší, mohl již za základní rozepře učiniti táz šetření, která učinil až na podzim roku 1923, když k tomu od 10. června 1922 do 16. ledna 1923 měl více než 7 měsíců času (srv. též rozhodnutí uveřejněné v Právniku 1909 str. 537). Tím padají také námitky dovolatelovy, že prý se nemohl nadíti, že »K.« má v evidenci cesty svých zástupců a že prý by se byl sám nic nedozvěděl, neboť bylo jeho povinností a náleželo k opatrnému vedení sporu, aby se o to pokusil anebo včasně těchž cest použil, kterých použil až na podzim 1923. Proto jest také nepřipadným srovnávání tohoto případu s případem, kde by se dodatečně přihlásil dříve zcela neznámý svědek, se kterým by se strana po sporu nahodile setkala. Tak tomu v souzeném případě nebylo.

Čís. 5542.

»Výslovnou« dohodou o příslušnosti míní se v §u 104 j. n. ujednání »zřejmé«. Dojde k němu i tím, že žalovaný svým podpisem přijme písemní nabídku, obsahující prorogační doložku. Jest na žalovaném, by prokázal, že doložky nečetl a že se jí nechtěl podvoliti.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1925, R II 348/25.)

Místní příslušnost procesního soudu (okresního soudu v K.) odůvodňoval žalobce tím, že bylo výslovně ujednáno, že účtovaný peníz z dotávky jest zažalovati v K. K námitce místní nepřislušnosti s o u d p r v é s t o l i c e žalobu odmítl, r e k u r s n í s o u d zamítl námitku místní nepřislušnosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Žalobce podal žalobu na zaplacení zbytku kupní ceny za dodané dynamo s montáží u okresního soudu svého bydliště a odvolal se k odůvodnění místní příslušnosti procesního soudu na předpis §u 104 j. n. a předložil o objednávkách dva lístky ze dne 26. června 1924 a 28. července 1924, které obsahují v předtisku záhlaví také větu: »Veškeré platy dějí se franko našemu závodu v K. a jsou v K. splatny a žalovatelný.« Zda byly objednávací lístky připojeny již k žalobě, jak to § 104 první odstavec j. n. žádá, není zjištěno. Spíše však se zdá, že nikoliv, protože žalovaný teprve při ústním jednání navrhl, by bylo žalobci předložení objednávacích lístků uloženo. Ale tato okolnost o sobě nestačila by k dodatečnému odmítnutí